

BIULETYN

CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

1974

Warszawa, dnia 18 czerwca 1974 r.

Nr 7

SPIS TREŚCI

Dział A

- Poz. 50 — uchwała IX Plenum CRZZ z dnia 10 czerwca 1974 r. w sprawie zadań związków zawodowych w dalszym rozwoju wypoczynku ludzi pracy i ich rodzin 110

Dział B

- Poz. 51 — ustawa z dnia 29 maja 1974 r. o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym 110
- „ 52 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 maja 1974 r. w sprawie najniższych emerytur i rent 112
- „ 53 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 maja 1974 r. w sprawie podwyższenia dodatku do emerytur i rent z tytułu zaliczenia do I grupy inwalidów 113
- „ 54 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 maja 1974 r. w sprawie pomocy postpenitencjarnej 114
- „ 55 — uchwała Nr 119 Rady Ministrów z dnia 10 maja 1974 r. w sprawie pomocy materialnej dla dzieci i młodzieży w rodzinach zastępczych 116
- „ 56 — uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 31 maja 1974 r. w sprawie zasad planowania, finansowania i realizacji inwestycji socjalnych 117
- „ 57 — rozporządzenie Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 31 maja 1974 r. w sprawie zasiłków rodzinnych 121

DZIAŁ A

50.

UCHWAŁA IX PLENUM CRZZ

z dnia 10 czerwca 1974

w sprawie zadań związków zawodowych w dalszym rozwoju wypoczynku ludzi pracy i ich rodzin

IX Plenum CRZZ po zapoznaniu się z referatem i wysłuchaniu dyskusji postanawia przyjąć zawarte w referacie Prezydium CRZZ kierunki działania w zakresie dalszego rozwoju wypoczynku ludzi pracy i ich rodzin mające na celu zabezpieczenie pełnej realizacji Wytucznych Biura Politycznego KC PZPR, Prezydium Rządu i Prezydium CRZZ w sprawie dalszej poprawy warunków pracy oraz zakładowej działalności socjalnej i bytowej.

Centralna Rada Związków Zawodowych zobowiązuje wszystkie organizacje i instancje związkowe do zwrócenia szczególnej uwagi na:

— dalszy rozwój i poprawę warunków wypoczyn-

ku urlopowego i wypoczynku po pracy, a także wypoczynku wakacyjnego dzieci i młodzieży,

— wypełnianie wypoczynku treściami ideowo-wychowawczymi związanymi z jubileuszem XXX-lecia Polski Ludowej,

— racjonalne gospodarowanie środkami przeznaczonymi na cele wypoczynku i ich pomnażanie inicjatywami i czynami społecznymi,

— zapewnienie załogom pracującym w okresie letnim maksymalnie dobrych i bezpiecznych warunków pracy.

IX PLENUM
CENTRALNEJ RADY
ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

DZIAŁ B

51.

USTAWA

z dnia 29 maja 1974 r.

o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym*(Dziennik Ustaw z dnia 4 czerwca 1974 r. Nr 21, poz. 116)*

Poprawa warunków życia weteranów i inwalidów pracy stanowi jedno z podstawowych założeń programu rozwoju świadczeń socjalnych, wytyczonego przez VI Zjazd Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej i stanowiącego platformę Frontu Jedności Narodu.

Wysoka dynamika rozwoju całej gospodarki narodowej w ciągu trzech lat obecnego planu społeczno-gospodarczego stworzyła warunki do przyspieszonej — w stosunku do początkowych założeń — realizacji programu socjalnego, w tym między innymi do podjęcia zasadniczej reformy systemu emerytalno-rentowego. Podstawowe kierunki tej reformy przedstawione zostały w rządowym programie realizacji postanowień I Krajowej Konferencji Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej przyjętym w dniu 19 stycznia 1974 r. przez Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

W programie tym założono stopniowe podwyższenie wymiaru świadczeń emerytalnych, tak aby emerytura w roku 1980 wynosiła 80% zarobku do 2000 zł i 50% nadwyżki zarobku ponad 2000 zł. Wzrostowi poziomowi emerytur towarzyszyć ma odpowiedni wzrost rent inwalidzkich i rodzinnych.

Zapewni to zarówno wzrost świadczeń emerytalno-rentowych, jak i odczuwalną poprawę ich relacji do zarobków.

Realizacja tych założeń stworzy również w przyszłości podstawę dla ustalenia jednolitego, zwartego systemu prawnego świadczeń emerytalno-rentowych.

Uznając, że proponowane rozwiązania wraz z innymi podjętymi środkami poprawy sytuacji bytowej emerytów i rencistów stanowią dalsze, doniosłe osiągnięcia polityki socjalnej Państwa Ludowego, stanowi się, co następuje:

Art. 1. W ustawie z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6, z 1972 r. Nr 16, poz. 114 i Nr 53, poz. 341 oraz z 1973 r. Nr 38, poz. 225) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 20 skreśla się ust. 3,
- 2) w art. 22 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Emerytura wynosi miesięcznie:

Procent podstawy wymiaru emerytury						
do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł w latach					
	1975	1976	1977	1978	1979	1980
80	25	30	35	40	45	50”

- 3) dodaje się art. 22a w brzmieniu:

„Art. 22a. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia określić zasady wcześniejszego, na wniosek pracownika, przejścia na emeryturę oraz wysokość emerytury dla pracowników, którzy nie spełniają warunków określonych w art. 19, a w szczególności dla pracowników, którzy:

1) mają wymagany okres zatrudnienia, lecz do osiągnięcia wieku emerytalnego określonego w art. 21 ust. 1 pkt 2 brak im nie więcej niż 5 lat, albo

2) osiągnęli wiek emerytalny określony w art. 21 ust. 1 pkt 2, lecz do wymaganego okresu zatrudnienia brak im nie więcej niż 5 lat.”,

4) w art. 25 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Renta inwalidzka wynosi miesięcznie:

Dla zaliczonych do grupy inwalidów	Procent podstawy wymiaru emerytury						
	do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł w latach					
		1975	1976	1977	1978	1979	1980
I i II	65	20	25	30	35	40	45”
III	45						

5) w art. 38 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Renta rodzinna wynosi miesięcznie:

Liczba członków rodziny uprawnionych do renty	Procent podstawy wymiaru renty						
	do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł w latach					
		1975	1976	1977	1978	1979	1980
jeden	45						
dwóch	50	20	25	30	35	40	45”
trzech i więcej	60						

6) art. 115 otrzymuje brzmienie:

„Art. 115. Prezes Rady Ministrów może przyznać emeryturę lub rentę na warunkach i w wysokości innych niż określone w ustawie, jeżeli jest to uzasadnione zasługami osoby, której ta emerytura lub renta ma być przyznana, lub innymi szczególnymi względami. Szczegółowe zasady i tryb przyznawania tych emerytur i rent określi Rada Ministrów.”

Art. 2. W ustawie z dnia 28 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. z 1968 r. Nr 3, poz. 19 i z 1972 r. Nr 53, poz. 341) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 12 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Górnicza emerytura wynosi miesięcznie:

Procent podstawy wymiaru emerytury							
do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł w latach						
	1975	1976	1977	1978	1979	1980	
80	25	30	35	40	45	50”	

2) w art. 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Górnicza renta inwalidzka wynosi miesięcznie:

Dla zaliczonych do grupy inwalidów	Procent podstawy wymiaru renty						
	do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł w latach					
		1975	1976	1977	1978	1979	1980
I i II	65	20	25	30	35	40	45”
III	45						

3) w art. 20 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Górnicza renta wdowia wynosi miesięcznie:

Procent podstawy wymiaru renty							
do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł w latach						
	1975	1976	1977	1978	1979	1980	
45	20	25	30	35	40	45”	

Art. 3. W ustawie z dnia 23 stycznia 1968 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 10) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kolejowa emerytura wynosi miesięcznie:

Procent podstawy wymiaru emerytury							
do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł w latach						
	1975	1976	1977	1978	1979	1980	
80	25	30	35	40	45	50”	

2) w art. 13 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kolejowa renta inwalidzka wynosi miesięcznie:

Dla zaliczonych do grupy inwalidów	Procent podstawy wymiaru renty						
	do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł w latach					
		1975	1976	1977	1978	1979	1980
I i II	65	20	25	30	35	40	45”
III	45						

3) w art. 19 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kolejowa renta rodzinna wynosi miesięcznie:

Liczba członków rodziny uprawnionych do renty	Procent podstawy wymiaru renty						
	do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł w latach					
		1975	1976	1977	1978	1979	1980
jeden	45						
dwóch	50	20	25	30	35	40	45”
trzech i więcej	65						

Art. 4. 1. Emerytury i renty przysługujące w dniu 31 grudnia 1974 r. na podstawie przepisów, o których mowa w art. 1—3, podwyższa się — poczynając od dnia 1 stycznia 1975 r. — według zasad określonych w ust. 2—4.

2. Kwotę podwyżki stanowi różnica między miesięczną kwotą świadczeń obliczoną według stawek wymiaru określonych ustawą na dzień 1 stycznia

1980 r. a miesięczną kwotą świadczeń przysługującą w dniu 31 grudnia 1974 r. — nie mniej niż 125 zł.

3. Podwyżkę realizuje się poprzez coroczne zwiększanie emerytury lub renty o 1/6 część kwoty podwyżki ustalonej w myśl ust. 2.

4. Jeżeli kwota podwyżki, o której mowa w ust. 2, wynosi mniej niż 480 zł, emeryturę lub rentę podwyższa się — aż do wyczerpania tej kwoty:

1) od dnia 1 stycznia 1975 r. — o kwotę 80 zł,

2) od dnia 1 stycznia 1976 r. i w latach następnych — o kwotę odpowiadającą 1/5 pozostałej części podwyżki, nie mniej jednak niż o 60 zł; nie przenosi się na rok następny części podwyżki niższej niż 30 zł.

5. Podwyższenie świadczeń w myśl ust. 1—4 nie powoduje ograniczenia wysokości dodatku przysługującego z tytułu określonej działalności zawodowej, dodatku z tytułu odznaczeń państwowych ani dodatku z tytułu utrzymywania małżonka.

6. Przepisów ust. 1—5 nie stosuje się do emerytur i rent, które przed dniem wejścia w życie ustawy zostały przeliczone w myśl przepisów o podwyższeniu emerytur i rent najniższych.

Art. 5. Podwyższenie świadczeń, o których mowa w art. 4, następuje z urzędu, a jeżeli prawo do nich było zawieszane w całości — na wniosek osoby zainteresowanej.

Art. 6. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ogłosił w Dzienniku Ustaw jednolity tekst:

1) ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6, z 1972 r. Nr 16, poz. 114 i Nr 53, poz. 341 oraz z 1973 r. Nr 38, poz. 225),

2) ustawy z dnia 28 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. z 1968 r. Nr 3, poz. 19 i z 1972 r. Nr 53, poz. 341)

— z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów wydanych przed dniem ogłoszenia jednolitego tekstu oraz z zastosowaniem ciągłej numeracji rozdziałów, artykułów, ustępów i punktów.

Art. 7. Minister Komunikacji ogłosił w Dzienniku Ustaw jednolity tekst ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 10) — z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów wydanych przed dniem ogłoszenia jednolitego tekstu oraz z zastosowaniem ciągłej numeracji rozdziałów, artykułów, ustępów i punktów.

Art. 8. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1975 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*
Sekretarz Państwa: *L. Stasiak*

52.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 31 maja 1974 r.

w sprawie najniższych emerytur i rent

(Dziennik Ustaw z dnia 4 czerwca 1974 r. Nr 21, poz. 122)

Rządowy program realizacji postanowień I Krajowej Konferencji Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, akceptowany uchwałą Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z dnia 19 stycznia 1974 r., wśród postanowień zmierzających do polepszenia warunków życia emerytów i rencistów zakłada podwyższenie emerytur i rent najniższych. W celu wykonania tych założeń Rada Ministrów na podstawie art. 18 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6 z późniejszymi zmianami), art. 5 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz ich rodzin (Dz. U. z 1973 r. Nr 23, poz. 137) oraz art. 5 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 53, poz. 341) zarządza, co następuje:

§ 1. Ustala się następujące kwoty najniższych emerytur i rent:

- 1) emerytura — 1.100 zł,
- 2) renta inwalidzka dla inwalidy:

— I i II grupy	— 1.050 zł,
— III grupy	— 850 zł,
- 3) renta rodzinna dla:

— 1 osoby	— 900 zł,
— 2 osób	— 1.000 zł,
— 3 lub więcej osób	— 1.100 zł.

§ 2. 1. Jeżeli podstawę wymiaru emerytury pracownika zatrudnionego dorywczo lub w niepełnym wymiarze czasu pracy stanowi zarobek niższy od kwoty określonej w § 1 pkt 1, wysokość emerytury równa się kwocie podstawy jej wymiaru.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do rent inwalidzkich i rodzinnych.

§ 3. Emerytury i renty w kwotach określonych w § 1 i 2 nie obejmują:

- 1) dodatków rodzinnych,
- 2) dodatku z tytułu zaliczenia do I grupy inwalidów,
- 4) dodatku z tytułu pracy nauczycielskiej,
- 5) wzrostu emerytury z tytułu pracy przez okres ponad 10 lat w Polsce Ludowej,
- 6) wzrostu renty inwalidzkiej z tytułu inwalidztwa spowodowanego wypadkiem w zatrudnieniu lub chorobą zawodową,

7) 15-procentowego dodatku dla emerytów wojskowych i milicyjnych, którzy są inwalidami.

§ 4. 1. Emerytury i renty przyznane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia w kwotach niższych niż określone w § 1 podwyższa się do tych kwot; podwyżka nie może wynosić jednak mniej niż 125 zł miesięcznie.

2. Emerytury i renty przyznane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia osobom, o których mowa w § 2, podwyższa się o 100 zł miesięcznie.

3. Ekwiwalent za wzrost czynszu mieszkaniowego przysługujący do emerytur i rent w dniu wejścia w życie rozporządzenia wypłaca się nadal w dotychczasowej wysokości.

§ 5. 1. Osobom uprawnionym do emerytur i rent inwalidzkich, o których mowa w § 1 i 2, przyznaje się dodatek w kwocie 60 zł miesięcznie, jeżeli mają one na wyłącznym utrzymaniu współmałżonka.

2. Dodatek określony w ust. 1 przysługuje również do emerytur i rent inwalidzkich wyższych niż określone w § 1 i 2, jednak nie przekraczających kwoty 1.500 zł, przy czym przy ustalaniu wysokości emerytury lub renty, od której zależą uprawnienia do tego dodatku, nie uwzględnia się dodatków rodzinnych i dodatku z tytułu zaliczenia do I grupy inwalidów.

§ 6. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio do emerytur i rent określonych w przepisach:

1) ustawy z dnia 28 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. z 1968 r. Nr 3, poz. 19 i z 1972 r. Nr 53, poz. 341),

2) ustawy z dnia 10 grudnia 1959 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 69, poz. 436),

3) ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy (Dz. U. z 1968 r. Nr 3, poz. 8 i z 1972 r. Nr 27, poz. 191),

4) ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 10),

5) ustawy z dnia 26 października 1971 r. o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich rodzin (Dz. U. Nr 27, poz. 255).

§ 7. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 stycznia 1968 r. w sprawie najniższych emerytur i rent (Dz. U. Nr 3, poz. 17).

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1974 r.

Prezes Rady Ministrów: *P. Jaroszewicz*

53.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 31 maja 1974 r.

w sprawie podwyższenia dodatku do emerytur i rent z tytułu zaliczenia do I grupy inwalidów

(Dziennik Ustaw z dnia 4 czerwca 1974 r. Nr 21, poz. 123)

Rządowy program realizacji postanowień I Krajowej Konferencji Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, akceptowany uchwałą Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z dnia 19 stycznia 1974 r., wśród postanowień zmierzających do polepszenia warunków życia emerytów i rencistów zakłada podwyższenie świadczeń dla najcięższej poszkodowanych inwalidów.

W celu wykonania tych założeń Rada Ministrów na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6 z późniejszymi zmianami), art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz ich rodzin (Dz. U. z 1973 r. Nr 23, poz. 137) oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 53, poz. 341) zarządza, co następuje:

§ 1. Dodatek z tytułu zaliczenia do I grupy inwalidów przysługujący do emerytur, rent inwalidzkich i rent rodzinnych podwyższa się do kwoty 500 zł miesięcznie, a jeżeli przyczyną zaliczenia do I grupy inwalidów jest utrata wzroku — do kwoty 800 zł miesięcznie.

§ 2. W razie pobierania dodatku określonego w § 1, nie wypłaca się kwoty 500 zł, o którą — w myśl przepisów o zasiłkach rodzinnych — zwiększany jest dodatek rodzinny przysługujący dla osoby wymagającej ze względu na stan zdrowia stałej opieki innej osoby.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się również do dodatku do emerytur i rent z tytułu zaliczenia do I grupy inwalidów, które przysługują na podstawie:

1) ustawy z dnia 28 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. z 1968 r. Nr 3, poz. 19 i z 1972 r. Nr 53, poz. 341),

2) ustawy z dnia 10 grudnia 1959 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 69, poz. 436),

3) ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy (Dz. U. z 1968 r. Nr 3, poz. 8 i z 1972 r. Nr 27, poz. 191),

4) ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 10),

5) ustawy z dnia 26 października 1971 r. o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich rodzin (Dz. U. Nr 27, poz. 255),

6) ustawy z dnia 8 czerwca 1972 r. o ubezpieczeniu społecznym rzemieślników (Dz. U. Nr 23, poz. 165),

7) dekretu z dnia 5 października 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym osób zajmujących kierownicze stanowiska polityczne i państwowe oraz członków ich rodzin (Dz. U. Nr 42, poz. 270),

8) ustawy z dnia 27 września 1973 r. o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (Dz. U. Nr 38, poz. 225).

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1974 r.

Prezes Rady Ministrów: *P. Jaroszewicz*

54.

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 29 maja 1974 r.

w sprawie pomocy postpenitencjarnej*(Dziennik Ustaw z dnia 4 czerwca 1974 r. Nr 21, poz. 126)*

Na podstawie art. 35 Kodeksu karnego wykonawczego zarządza się, co następuje:

§ 1. Na cele pomocy postpenitencjarnej oraz na zapobieganie przestępczości przeznaczają się kwoty uzyskiwane z 5-procentowych potrąceń z należności za pracę skazanych.

§ 2. 1. Pomocy postpenitencjarnej udziela się osobom zwolnionym z zakładów karnych, zwanymi dalej osobami zwolnionymi, w wypadkach uzasadnionych ich sytuacją rodzinną i majątkową.

2. Pomocy postpenitencjarnej nie udziela się osobom zwolnionym, uchylającym się od wykonywania pracy, oraz osobom, które nie przestrzegają porządku prawnego lub uchylają się od wykonywania obowiązków przewidzianych przepisami prawa, a zwłaszcza przepisami o warunkowym przedterminowym zwolnieniu i nadzorze ochronnym.

3. Pomoc postpenitencjarna polega w szczególności na:

- 1) ułatwieniu znalezienia pracy lub przygotowania zawodowego,
- 2) zapewnieniu w razie potrzeby czasowego zakwaterowania,
- 3) umożliwieniu osobom chorym dalszego leczenia,
- 4) udzielaniu świadczeń materialnych, przede wszystkim w postaci dostarczenia odzieży, bielizny, obuwia, żywności lub bonów żywnościowych, a w szczególności uzasadnionych wypadkach — wypłacenia zapomóg pieniężnych.

4. Świadczenia materialne nie powinny być udzielane po upływie 6 miesięcy od dnia zwolnienia z zakładu karnego.

§ 3. 1. Osoba zwolniona ubiegająca się o udzielenie pomocy postpenitencjarnej jest obowiązana przedstawić dokument zwolnienia wydany przez zakład karny.

2. Instytucje, które świadczyły pomoc postpenitencjarną, odnotowują w dokumencie zwolnienia zakres udzielonej pomocy, jak również fakt nieuzasadnionej odmowy podjęcia pracy lub uchylania się od jej wykonywania.

§ 4. 1. Zakład karny zawiadamia nie później niż w terminie 3 miesięcy przed przewidywanym zwolnieniem:

1) terenowy organ administracji państwowej stopnia powiatowego:

a) o potrzebie skierowania na badania przez komisję lekarską do spraw inwalidztwa i zatrudnienia osoby dotkniętej stałym lub długotrwałym naruszeniem sprawności organizmu w celu orzeczenia o in-

walidztwie oraz stwierdzenia konieczności przysposobienia zawodowego (szkolenia) i zatrudnienia w warunkach przewidzianych dla inwalidów lub konieczności objęcia pomocą społeczną albo dalszym leczeniem, a zwłaszcza leczeniem odwykowym,

b) o dacie zwolnienia osoby nie mającej miejsca zamieszkania, która kwalifikuje się do umieszczenia w zakładzie pomocy społecznej,

2) właściwy oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o potrzebie skierowania na badania przez komisję lekarską do spraw inwalidztwa i zatrudnienia osoby kwalifikującej się do uzyskania świadczeń rentowych lub o potrzebie ustalenia prawa do świadczeń rentowych,

3) terenowy organ administracji państwowej stopnia powiatowego lub miasta wyłączonego z województwa o potrzebie zatrudnienia z zakwaterowaniem osoby zwolnionej.

2. Zawiadomienia, o których mowa w ust. 1, wraz z niezbędnymi dokumentami znajdującymi się w dyspozycji zakładu karnego przesyła się do terenowego organu administracji państwowej lub oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych właściwych ze względu na położenie zakładu karnego; właściwość ta obowiązuje wyłącznie w zakresie czynności podejmowanych w czasie pobytu tej osoby w zakładzie karnym.

3. Zakład karny po ustaleniu potrzeby zatrudnienia osoby zwolnionej w warunkach przewidzianych dla inwalidów jest obowiązany zawiadomić o tym właściwy terenowy organ administracji państwowej, nie wcześniej jednak niż w terminie 2 miesięcy przed przewidywanym zwolnieniem.

§ 5. Zakład karny w razie konieczności udziela osobie zwalnianej pomocy, o której mowa w § 2 ust. 3 pkt 4.

§ 6. 1. Osobę zwolnioną oraz skazanego zobowiązanego przez sąd do wykonywania pracy zarobkowej lub łożenia na utrzymanie innej osoby właściwy terenowy organ administracji państwowej zalicza do kategorii osób pilnie poszukujących pracy.

2. Po otrzymaniu zawiadomienia o potrzebie zatrudnienia z zakwaterowaniem osoby zwolnionej właściwy terenowy organ administracji państwowej jest obowiązany przesłać zakładowi karnemu, który nadesłał zawiadomienie, wykaz wolnych miejsc pracy z zakwaterowaniem, a następnie w razie potrzeby skierować osobę zwolnioną do odpowiedniego zakładu pracy.

§ 7. 1. Uspołeczniony zakład pracy powinien przyjąć do pracy osobę, o której mowa w § 6 ust. 1, jeżeli ma odpowiednie wolne miejsca pracy, a przepisy

szczególne nie stanowią inaczej. Uspołeczniony zakład pracy, współdziałając ze związkiem zawodowym i innymi organizacjami społecznymi działającymi na jego terenie, powinien ułatwić osobie zatrudnionej przygotowanie zawodowe.

2. Uspołeczniony zakład pracy w miarę potrzeby i możliwości zapewnia osobie zwolnionej, zatrudnionej w tym zakładzie, zakwaterowanie w hotelu robotniczym.

3. Uspołeczniony zakład pracy jest obowiązany do wypłacenia osobie zwolnionej, nie posiadającej w chwili przystąpienia do pracy środków utrzymania, na jej wniosek, zaliczki w wysokości miesięcznego najniższego wynagrodzenia osiąganego na stanowisku, na którym osoba zwolniona została zatrudniona; osoba ta jest obowiązana zwrócić pobraną zaliczkę w 6 ratach miesięcznych.

§ 8. Terenowe organy administracji państwowej stopnia powiatowego są obowiązane do udzielania świadczeń leczniczych oraz objęcia opieką społeczną osób zwolnionych niezdolnych do pracy, gdy pomoc taka jest konieczna.

§ 9. 1. Działalność w zakresie pomocy postpenitencjarnej koordynuje Minister Sprawiedliwości.

2. Minister Sprawiedliwości:

1) określa szczegółowe wytyczne w sprawie pomocy postpenitencjarnej,

2) dokonuje podziału środków przeznaczonych na pomoc postpenitencjarną i na zapobieganie przestępczości oraz ustala szczegółowy zakres ich wydatkowania.

§ 10. 1. Przy Ministrze Sprawiedliwości działa Rada Pomocy Postpenitencjarnej, zwana dalej Radą.

2. Rada jest organem doradczym Ministra Sprawiedliwości.

3. Do zadań Rady należy w szczególności:

1) przedstawianie wniosków w sprawach objętych koordynacją działalności w zakresie pomocy postpenitencjarnej oraz zapewnienia prawidłowego świadczenia tej pomocy,

2) przedstawianie wniosków w sprawie podziału środków przeznaczonych na pomoc postpenitencjarną i na zapobieganie przestępczości,

3) ocena bieżących potrzeb w zakresie świadczeń pomocy postpenitencjarnej.

§ 11. 1. W skład Rady wchodzi: przewodniczący, którym jest Minister Sprawiedliwości albo osoba przez niego wyznaczona, oraz jako członkowie przedstawiciele:

- 1) Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej,
- 2) Ministra Oświaty i Wychowania,
- 3) Ministra Obrony Narodowej,
- 4) Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych,
- 5) Prokuratora Generalnego PRL,
- 6) Urzędu Rady Ministrów,
- 7) Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki,
- 8) Komendy Głównej Milicji Obywatelskiej,

9) Centralnej Rady Związków Zawodowych,
10) Ogólnopolskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu,

11) Rady Naczelnej Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej,

12) Zarządu Głównego Ligi Kobiet,

13) Federacji Socjalistycznych Związków Młodzieży Polskiej,

14) Zarządu Głównego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci,

15) Zarządu Głównego Towarzystwa Higieny Psychicznej,

16) Zarządu Głównego Społecznego Komitetu Przeciwalkoholowego,

17) Zarządu Głównego Polskiego Czerwonego Krzyża.

2. Minister Sprawiedliwości może powołać na członków Rady przedstawicieli instytucji państwowych i społecznych nie wymienionych w ust. 1 oraz inne osoby, a zwłaszcza pracowników resortu sprawiedliwości i osoby reprezentujące środowisko naukowe.

3. Rada wybiera spośród siebie prezydium, w tym dwóch zastępców przewodniczącego i sekretarza.

§ 12. 1. Działalność w zakresie pomocy postpenitencjarnej w okręgu sądu wojewódzkiego koordynuje prezes tego sądu.

2. Prezes sądu w szczególności:

1) czuwa nad realizacją wytycznych w sprawie pomocy postpenitencjarnej oraz dokonuje podziału otrzymanych środków przeznaczonych na tę pomoc i na zapobieganie przestępczości,

2) dokonuje okresowej oceny potrzeb w zakresie świadczeń pomocy postpenitencjarnej i oceny realizacji tej pomocy.

§ 13. 1. Przy prezesie sądu wojewódzkiego działa zespół wojewódzki do spraw pomocy postpenitencjarnej.

2. Zespół jest organem doradczym prezesa. Przepis § 10 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

§ 14. 1. W skład zespołu wojewódzkiego wchodzi: przewodniczący, którym jest prezes sądu wojewódzkiego, oraz jako członkowie przedstawiciele:

- 1) sądu wojewódzkiego,
- 2) prokuratury wojewódzkiej,
- 3) komendy wojewódzkiej (równorzędnej) Milicji Obywatelskiej,
- 4) wojewódzkiego zarządu zakładów karnych,
- 5) terenowego organu administracji państwowej stopnia wojewódzkiego,
- 6) wojewódzkiego (równorzędnego) sztabu wojskowego,
- 7) jednostek stopnia wojewódzkiego organizacji społecznych wymienionych w § 11 ust. 1.

2. Zespół wybiera spośród siebie prezydium, w tym zastępcę przewodniczącego i sekretarza.

§ 15. 1. Ze środków przeznaczonych na cele pomocy postpenitencjarnej oraz na zapobieganie przestęp-

czości może być udzielana w razie potrzeby pomoc dla osób pokrzywdzonych przestępstwem i ich rodzin.

2. W uzasadnionych wypadkach pomoc może być świadczona rodzinom osób pozbawionych wolności oraz osobom odbywającym karę pozbawienia wolności, które nie mogą być zatrudnione z uwagi na stan zdrowia, kalectwo lub podeszły wiek i nie otrzymują pomocy spoza zakładu karnego.

§ 16. Przepisy rozporządzenia mają odpowiednie zastosowanie do osób, wobec których zastosowano tymczasowe aresztowanie, umieszczenie w ośrodku przystosowania społecznego lub w zakładzie przeznaczonym do wykonywania środków zabezpieczających.

§ 17. 1. Do czasu odrębnego ustawowego uregulowania sprawy zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich przepisy rozporzą-

dzenia stosuje się odpowiednio do nieletnich i młodocianych, wobec których zastosowano środki wychowawcze lub poprawcze.

2. Na cele pomocy postpenitencjarnej oraz na zapobieganie przestępczości przeznaczają się również kwoty uzyskiwane z 5-procentowych potrąceń z należności za pracę wychowanków zakładów dla nieletnich.

§ 18. Traci moc zarządzenie nr 96 Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 1969 r. w sprawie koordynacji i finansowania pomocy postpenitencjarnej.

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *P. Jaroszewicz*

55.

UCHWAŁA Nr 119 RADY MINISTRÓW

z dnia 10 maja 1974 r.

w sprawie pomocy materialnej dla dzieci i młodzieży w rodzinach zastępczych

(*Monitor Polski z dnia 15 czerwca 1974 r. Nr 22, poz. 127*)

W celu polepszenia warunków wychowania dzieci i młodzieży umieszczonych w rodzinach zastępczych Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Dzieciom i młodzieży, umieszczonym w rodzinach zastępczych, Państwo udziela pomocy pieniężnej i rzeczowej.

§ 2. 1. Pomocy pieniężnej i rzeczowej, o której mowa w § 1, udziela się dzieciom i młodzieży umieszczonym w rodzinach zastępczych w wyniku zawarcia umowy pomiędzy właściwym terenowo organem administracji państwowej stopnia powiatowego a osobami:

1) spokrewnionymi z dzieckiem w stopniu pozwalającym na powstanie obowiązku alimentacyjnego,

2) spokrewnionymi z dzieckiem, które ze względu na dalszy stopień pokrewieństwa nie mogą być zobowiązane do alimentacji,

3) obcymi w stosunku do dziecka przyjętego pod opiekę i na wychowanie.

2. Pomoc materialna, o której mowa w ust. 1, udzielana jest do ukończenia przez wychowanka 16 lat życia, a po ukończeniu 16 lat tylko w razie uczęszczania do szkoły, nie dłużej jednak niż do 25 lat.

§ 3. Ustala się dla dzieci i młodzieży pozostających pod opieką rodzin zastępczych, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 i 2, stawkę pomocy pieniężnej w wysokości 1.000 zł miesięcznie na jedno dziecko przyjęte pod opiekę i na wychowanie.

§ 4. 1. Dla dzieci i młodzieży pozostających pod opieką rodzin, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, ustala się pieniężną pomoc w wysokości od 300 zł do 1.000 zł miesięcznie na jedno dziecko, z tym że:

1) maksymalna stawka pomocy pieniężnej w wysokości 1.000 zł miesięcznie na jedno dziecko przysługuje dzieciom w tych rodzinach zastępczych, w których przeciętny dochód na jedną osobę nie przekracza 1.400 zł netto miesięcznie,

2) dziecku umieszczonemu w rodzinie zastępczej, w której przeciętny dochód na jedną osobę miesięcznie przekracza 1.400 zł netto, przysługującej stawkę pomocy pieniężnej w wysokości 1.000 zł miesięcznie zmniejsza się o różnicę między dochodem uzyskiwanym w przeliczeniu na jedną osobę w rodzinie a kwotą 1.400 zł.

2. Jeżeli sąd ustali obowiązek alimentacyjny rodziny zastępczej, wówczas wysokość pomocy materialnej Państwa dla dziecka ustala się w kwocie stanowiącej różnicę między wysokością pomocy Państwa przysługującej dziecku w rodzinie zastępczej a wysokością zasądzonych alimentów.

3. Kwota miesięcznej pomocy pieniężnej na dziecko w rodzinie zastępczej, o której mowa w ust. 1 pkt 2 i w ust. 2, nie może być niższa niż 300 zł.

4. Przy obliczaniu przeciętnego dochodu na jedną osobę w rodzinie zastępczej uwzględnia się dochody wszystkich członków rodziny zastępczej, pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, przed przyjęciem dziecka pod opiekę i na wychowanie.

§ 5. Stawkę pomocy pieniężnej przyznanej dla

dziecka w rodzinie zastępczej zmniejsza się o wysokość wypłacanej dziecku renty rodzinnej.

§ 6. 1. Właściwe terenowo organy administracji państwowej stopnia powiatowego obowiązane są do występowania o zasądzenie alimentów od rodziców lub osób, które ze względu na stopień pokrewieństwa mogą być zobowiązane do alimentacji, na rzecz dzieci i młodzieży umieszczonych w rodzinach zastępczych.

2. Jeżeli wpłaty z tytułu zasądzonych alimentów, o których mowa w ust. 1, na rzecz dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej nie zobowiązanej do alimentacji:

1) nie przekraczają kwoty 1.000 zł przyznanej dziecku pomocy pieniężnej — podlegają one przekazaniu na dochody budżetu Państwa,

2) jeżeli przekraczają kwotę określoną w pkt 1, to kwota nadwyżki podlega przekazaniu dziecku umieszczonego w rodzinie zastępczej.

§ 7. 1. Dzieciom i młodzieży umieszczonym w rodzinach zastępczych, o których mowa w § 2 ust. 1, przyznaje się jednorazową pomoc rzeczową w wysokości 1.500 zł na zakup odzieży i przyborów szkolnych.

2. Dzieci i młodzież umieszczone w rodzinach za-

stępnych mają prawo do bezpłatnego korzystania ze żłobków, przedszkoli i świadczeń służby zdrowia.

3. Dzieci i młodzież umieszczone w rodzinach zastępczych mają prawo do korzystania ze świadczeń zakładów pracy przyznawanych z zakładowego funduszu socjalnego dzieciom pracowników tych zakładów.

§ 8. Minister Oświaty i Wychowania w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Ministrem Finansów określi zasady doboru rodzin zastępczych i udzielania pomocy materialnej dzieciom pozostającym pod ich opieką.

§ 9. Wykonanie uchwały porucza się Ministrom: Oświaty i Wychowania, Sprawiedliwości, Zdrowia i Opieki Społecznej, Finansów oraz Pracy, Płac i Spraw Socjalnych.

§ 10. Traci moc uchwała nr 254 Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1971 r. w sprawie pomocy materialnej dla dzieci i młodzieży w rodzinach zastępczych (Monitor Polski Nr 56, poz. 364).

§ 11. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1975 r.

Prezes Rady Ministrów: P. Jaroszewicz

56.

UCHWAŁA Nr 140 RADY MINISTRÓW

z dnia 31 maja 1974 r.

w sprawie zasad planowania, finansowania i realizacji inwestycji socjalnych

(Monitor Polski z dnia 15 czerwca 1974 r. Nr 22, poz. 129)

Na podstawie art. 7 ust. 4 i art. 14 ustawy z dnia 25 listopada 1970 r. — Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 29, poz. 244) i art. 58 § 2 ustawy z dnia 17 lutego 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach (Dz. U. Nr 12, poz. 61) Rada Ministrów w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Inwestycją socjalną w rozumieniu niniejszej uchwały jest budownictwo obiektów i zakupy zapewniające warunki do prowadzenia działalności socjalnej jednostek państwowych oraz organizacji spółdzielczych i społecznych objętych przepisami w sprawie zakładowego funduszu socjalnego i zakładowej działalności socjalnej.

2. Działalność socjalną określają art. 12 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o zasadach tworzenia i podziału zakładowego funduszu nagród oraz zakładowych funduszy socjalnego i mieszkaniowego (Dz. U. Nr 27, poz. 150) oraz przepisy szczególne.

3. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych określi w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, z ministrami koordynującymi odpowiednie rodzaje usług socjalnych i z

Centralną Radą Związków Zawodowych wykaz urządzeń socjalnych objętych niniejszą uchwałą.

§ 2. 1. Do inwestycji grupy A zalicza się inwestycje socjalne, polegające na budowie, rozbudowie lub generalnej modernizacji obiektów socjalnych, łącznie z urządzeniami towarzyszącymi i wyposażeniem, przewidzianymi w założeniach techniczno-ekonomicznych inwestycji socjalnych.

2. Do inwestycji grupy B zalicza się inwestycje socjalne polegające na zakupach lub robotach adaptacyjno-modernizacyjnych i rozbudowie istniejących obiektów, a w razie zgromadzenia pełnych środków również na budowie obiektów nowych, wykonywanych przede wszystkim systemem gospodarczym. Inwestycje te mogą być organizowane jako inwestycje międzyzakładowe.

3. W razie budowy nowych zakładów towarzyszące inwestycje socjalne, objęte założeniami techniczno-ekonomicznymi przedsięwzięcia inwestycyjnego, są planowane, finansowane i realizowane według zasad obowiązujących dla inwestycji podstawowych. W uzasadnionych wypadkach, przy zasadniczej rozbudowie lub generalnej modernizacji zakładów za-

liczonych do inwestycji szczególnie ważnych, organ zatwierdzający założenia techniczno-ekonomiczne może nimi objąć również niezbędne towarzyszące inwestycje socjalne. Decyzję podejmuje właściwy minister.

4. Inwestycje socjalne, o których mowa w ust. 3, powinny być wyodrębniane w zadania inwestycyjne.

5. Zakres towarzyszących inwestycji socjalnych powinien być przed zatwierdzeniem założeń techniczno-ekonomicznych przedsięwzięcia uzgodniony z jednostką organizacyjną wyznaczoną do koordynacji inwestycji socjalnych.

6. Inwestycje socjalne mogą być realizowane przez związki zawodowe ze środków własnych.

§ 3. 1. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych poczynając od planu na 1975 r. opracowuje w porozumieniu z ministrami koordynującymi odpowiednie rodzaje usług socjalnych — projekt ogólnokrajowego planu inwestycji socjalnych grupy A, z określeniem rozmiarów nakładów i ich przeznaczenia — według zasad i w trybie ogólnie obowiązującym dla prac nad projektem narodowego planu społeczno-gospodarczego. Projekt ten Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych przedstawia w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych Przewodniczącemu Komisji Planowania przy Radzie Ministrów.

2. Projekt planu:

1) inwestycji socjalnych grupy A jednostek państwowych i organizacji społecznych opracowuje Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami, wojewodami i prezydentami miast wyłączonych z województw,

2) inwestycji podlegających finansowaniu z Centralnego Funduszu Inwestycji Socjalnych organizacji spółdzielczych opracowuje Naczelną Radę Spółdzielczą w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych.

3. Ministrowie, wojewodowie, prezydenci miast wyłączonych z województw oraz Naczelną Radę Spółdzielczą powinni współdziałać przy opracowywaniu planów inwestycji socjalnych z właściwymi instancjami związkowymi.

4. Zatwierdzony w ramach narodowego planu społeczno-gospodarczego ogólnokrajowy plan inwestycji socjalnych stanowi podstawę do rozdysponowania nakładów inwestycyjnych określonych w planie oraz przekazania środków z rachunków Centralnego Funduszu Inwestycji Socjalnych na finansowanie tych nakładów.

§ 4. 1. Tworzy się Centralne Fundusze Inwestycji Socjalnych, zwane dalej „Funduszami”:

- 1) jednostek państwowych,
- 2) organizacji spółdzielczych,
- 3) organizacji społecznych i ich jednostek gospodarczych.

2. Fundusz jednostek państwowych tworzy się z:

1) odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych służących zakładowej działalności socjalnej, obciążających koszty działalności podstawowej jednostek, które są zobowiązane do dokonywania odpisów amortyzacyjnych,

2) równowartości odpisów amortyzacyjnych od wartości środków trwałych, służących zakładowej

działalności socjalnej w jednostkach i zakładach budżetowych, przekazywanej centralnie z budżetu Państwa,

3) dotacji z budżetu Państwa,

4) dotacji organizacji społecznych i zawodowych,

5) dotacji ze środków i funduszy celowych, które na podstawie odrębnych przepisów mogą być przeznaczane na inwestycje,

6) innych środków, o których mowa w § 5 ust. 3.

3. Fundusz organizacji spółdzielczych oraz Fundusz organizacji społecznych i ich jednostek gospodarczych, zwanych dalej „organizacjami społecznymi”, tworzy się ze środków wymienionych w ust. 2 pkt 1, 4, 5 i 6.

4. Funduszami dysponują:

1) Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych działający w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych — Funduszem jednostek państwowych,

2) Naczelną Radę Spółdzielczą za zgodą Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych, działająca w porozumieniu z właściwymi zarządami głównymi związków zawodowych — Funduszem organizacji spółdzielczych.

3) Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych, na podstawie wniosków tych organizacji społecznych, które odprowadzają równowartość odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych służących zakładowej działalności socjalnej na rachunek Funduszu — Funduszem organizacji społecznych.

5. Środki Funduszy są gromadzone na rachunkach scentralizowanych w Narodowym Banku Polskim.

§ 5. 1. Inwestycje socjalne grupy A (§ 2 ust. 1) są finansowane ze środków Funduszy.

2. Inwestycje socjalne grupy B (§ 2 ust. 2) są finansowane:

1) z przeznaczonych na inwestycje środków zakładowego funduszu socjalnego,

2) z dochodów ze sprzedaży i likwidacji środków trwałych służących zakładowej działalności socjalnej, pomniejszonych o koszt likwidacji i sprzedaży,

3) z przeznaczonych na inwestycje socjalne środków z oszczędności, o których mowa w § 1 i 2 uchwały nr 38 Rady Ministrów z dnia 24 lutego 1973 r. w sprawie wzmocnienia dyscypliny inwestycyjnej oraz stosowania środków ekonomicznych i finansowych usprawniających proces inwestowania w jednostkach państwowych (Monitor Polski Nr 11, poz. 63),

4) z pozostałości środków na koniec 1973 r. zgromadzonych na finansowanie inwestycji socjalnych — po zapewnieniu środków na całkowite zakończenie inwestycji kontynuowanych,

5) z uzupełniających dotacji udzielonych ze środków Funduszy,

6) z dotacji organizacji społecznych i zawodowych,

7) z innych środków i funduszy, które na podstawie odrębnych przepisów mogą być przeznaczane na inwestycje grupy B.

3. Środki wymienione w ust. 2 mogą być przeznaczane na inwestycje socjalne grupy A na podstawie porozumienia z właściwym dysponentem Funduszu. W tym wypadku środki te są przekazywane na właściwy rachunek Funduszu. W porozumieniu określa się zakres usług socjalnych świadczonych w zamian za przekazane środki.

4. Plan wykorzystania środków inwestycyjnych, o których mowa w ust. 2, ustala konferencja samorządu robotniczego, a w zakładach, w których nie działa taka konferencja, decyzje w tym zakresie podejmuje rada zakładowa wspólnie z kierownikiem zakładu pracy.

5. Inwestycje Funduszu Wczasów Pracowniczych CRZZ związane z wczasami pracowniczymi są finansowane ze środków własnych FWP oraz z dotacji ze środków Funduszków.

§ 6. 1. Jeżeli środki trwałe zakładowej działalności socjalnej zostały uzyskane w wyniku realizacji przedsięwzięcia inwestycyjnego, obejmującego inwestycje podstawowe i sfinansowanego z kredytu inwestycyjnego, odpisy amortyzacyjne od tych środków trwałych przeznaczają się na spłatę kredytu, a po jego spłacie — na rachunek Funduszu.

2. Jednostki organizacyjne amortyzujące środki trwałe według innych zasad niż określone uchwałą nr 95 Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1973 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych (Monitor Polski Nr 25, poz. 151) dokonują odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych służących działalności socjalnej według stawki na odtworzenie, a koszty remontów tych środków trwałych finansują na ogólnych zasadach ze środków zakładowych funduszków socjalnych.

§ 7. 1. W celu przyjęcia przez bank do finansowania inwestycji socjalnych grupy A inwestor jest obowiązany złożyć w banku:

1) potwierdzenie właściwego dysponenta Funduszu o przyznaniu środków z Funduszu oraz — począwszy od 1975 r. — potwierdzenie o objęciu inwestycji planem, o którym mowa w § 3 ust. 4,

2) plan rzeczowo-finansowy zadania inwestycyjnego,

3) zbiorcze zestawienie kosztów przedsięwzięcia inwestycyjnego oraz zestawienie kosztów rozpoczynającego zadania inwestycyjnego,

4) oświadczenie o zapewnieniu wykonawstwa robót budowlano-montażowych.

2. W razie stwierdzenia nieprzygotowania inwestycji socjalnej grupy A do realizacji bank nie podejmuje finansowania inwestycji oraz zawiadamia o tym inwestora i właściwego dysponenta Funduszu.

3. Bank dokonuje wypłat:

1) na inwestycje socjalne grupy A — do wysokości środków przekazanych na rachunek inwestora z rachunków właściwego Funduszu lub posiadanych środków własnych (§ 2 ust. 6 i § 5 ust. 5),

2) na inwestycje socjalne grupy B — do wysokości środków zakumulowanych na ten cel, a pochodzących ze źródeł, o których mowa w § 5 ust. 2.

4. Dokonanie przez inwestora nakładów inwestycyjnych ponad rozmiary środków finansowych, będących w jego dyspozycji na ten cel, stanowi naruszenie dyscypliny inwestycyjnej.

§ 8. 1. Koszty dokumentacji przyszłych inwestycji socjalnych są finansowane ze środków przeznaczonych na te inwestycje. Na opłacenie kosztów dokumentacji przyszłych inwestycji finansowych z Funduszków przydziela się środki w trybie ustalonym przez Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do innych kosztów związanych z przygotowaniem inwestycji do realizacji, w szczególności kosztów nabycia terenu pod przyszłą budowę oraz kosztów badań geodezyjno-kartograficznych i ekspertyz związanych z opracowaniem dokumentacji.

3. Koszty dokumentacji nie wykorzystanej w ciągu 2 lat od jej opracowania spisuje się z ewidencji w sposób określony w przepisach o klasyfikacji kosztów inwestycji oraz rozliczaniu strat i zysków inwestycyjnych. W uzasadnionych wypadkach okres ten może być przedłużony do lat 4. Decyzję w tej sprawie podejmuje jednostka, która zleciła opracowanie dokumentacji, z tym że w odniesieniu do dokumentacji sfinansowanej ze środków Funduszków — w porozumieniu z dysponentem właściwego Funduszu.

§ 9. 1. Założenia techniczno-ekonomiczne przyszłych inwestycji socjalnych finansowanych ze środków Funduszków oraz dokonywane w toku realizacji zmiany tych założeń zatwierdza się na zasadach określonych w ogólnie obowiązujących przepisach, w porozumieniu z dysponentem właściwego Funduszu.

2. W razie zatwierdzenia zwiększenia wartości kosztorysowej inwestycji, o których mowa w ust. 1, dysponent Funduszu przekazuje na sfinansowanie tych inwestycji dodatkowe środki z rachunku Funduszu.

3. Jeżeli koszty wykonanej inwestycji finansowanej ze środków Funduszków są niższe od zatwierdzonych, nie wykorzystane środki podlegają zwrotowi na rachunek właściwego Funduszu.

§ 10. 1. Inwestycje socjalne polegające na budownictwie, rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 1974 r., są realizowane i finansowane w dotychczasowym trybie aż do ich zakończenia z następujących źródeł:

1) inwestycje jednostek państwowych:

a) inwestycje socjalne przedsiębiorstw — z pozostałości na koniec 1973 r. środków zgromadzonych na realizację inwestycji zakładowej działalności socjalnej,

b) inwestycje socjalne jednostek badawczych objętych przepisami uchwały nr 289 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 1973 r. w sprawie zasad finansowania prac badawczych i wdrożeniowych oraz gospodarki finansowej jednostek badawczych i szkół wyższych (Monitor Polski z 1974 r. Nr 2, poz. 9) — ze środków określonych pod lit. a),

c) inwestycje socjalne realizowane w ramach inwestycji branżowych — ze środków funduszu inwestycyjnego zjednoczenia (terenowego funduszu inwestycyjnego),

d) inwestycje socjalne jednostek i zakładów budżetowych — z ustalonych na 1974 r. środków budżetowych (funduszu inwestycyjnego jednostek budżetowych) oraz ze środków specjalnych, które na podstawie odrębnych przepisów mogą być przeznaczone na inwestycje socjalne,

e) inwestycje socjalne objęte założeniami techniczno-ekonomicznymi przedsięwzięcia inwestycyjnego — według zasad obowiązujących dla inwestycji podstawowej,

2) inwestycje socjalne organizacji spółdzielczych — z pozostałości na koniec 1973 r. środków zgromadzonych na realizację inwestycji socjalnych i kulturalnych,

3) inwestycje socjalne organizacji społecznych — ze środków własnych tych organizacji.

2. Dla organizacji gospodarczych, w których fundusz inwestycyjny zjednoczenia jest likwidowany w związku z wprowadzeniem kompleksowych zasad systemu ekonomiczno-finansowego, a organizacje te realizują kontynuowane inwestycje socjalne finansowane dotychczas z tego funduszu, Minister Finansów może na wniosek właściwych ministrów udzielić dotacji ze scentralizowanego rachunku rozliczeń jednostek inicjujących — na dokończenie tych inwestycji. Wnioski o udzielenie dotacji, zaopiniowane przez bank finansujący inwestycje i Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych, właściwi ministrowie przedstawiają Ministrowi Finansów.

3. Jeżeli środki będące w dyspozycji przedsiębiorstw, jednostek badanych i organizacji społecznych nie wystarczają na finansowanie kontynuowanych inwestycji, a wstrzymanie ich realizacji może spowodować straty gospodarcze, na uzupełnienie tych środków może być zaciągnięty kredyt bankowy, który podlega spłacie ze środków właściwego Funduszu. Zezwolenia na zaciągnięcie kredytu udzielają właściwi ministrowie, wojewodowie, i prezydenci miast wyłączonych z województw w granicach limitu wyznaczonego przez Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych. Bank udziela kredytu na finansowanie inwestycji kontynuowanej po stwierdzeniu zasadności wniosku oraz prowadzi kontrolę wykorzystania środków.

4. Przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio do kontynuowanych inwestycji socjalnych organizacji spółdzielczych, z tym że zezwolenia na zaciągnięcie kredytu z właściwego Funduszu są udzielane przez Naczelną Radę Spółdzielczą za zgodą Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych.

5. Przepisy ust. 1—4 stosuje się odpowiednio do finansowania rozpoczętych przed dniem 1 stycznia 1974 r. opracowań dokumentacji przyszłych inwestycji socjalnych oraz do innych kosztów związanych z przygotowaniem tych inwestycji. Kontynuowanie w 1974 r. opracowywania dokumentacji dla przyszłych inwestycji socjalnych, które podlegają finansowaniu ze środków Funduszy, oraz innych wydat-

ków związanych z przygotowaniem tych inwestycji wymaga uprzedniego uzgodnienia z dysponentem właściwego Funduszu.

§ 11. Planowane do rozpoczęcia w 1974 r. inwestycje socjalne określone w § 2 ust. 1 mogą być w wyjątkowych wypadkach dopuszczone do realizacji za zgodą Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych wyrażoną na wniosek:

1) zainteresowanego ministra, wojewody i prezydenta miasta wyłączonego z województwa — w odniesieniu do jednostek państwowych i organizacji społecznych,

2) Naczelnej Rady Spółdzielczej — w odniesieniu do organizacji spółdzielczych.

§ 12. Przepisy uchwały nie dotyczą inwestycji realizowanych ze środków funduszy rehabilitacji inwalidów i specjalnego, tworzonych w Związku Spółdzielni Inwalidów w trybie uchwały nr 281 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 1973 r. w sprawie zapewnienia warunków dalszego rozwoju spółdzielczości inwalidów (Monitor Polski Nr 56, poz. 314). Odpisy amortyzacyjne od obiektów uzyskanych w wyniku tych inwestycji oraz od obiektów służących celom rehabilitacyjno-wczasowym w Związku Spółdzielni Inwalidów nie podlegają odprowadzeniu na rachunek Funduszu.

§ 13. Właściwi ministrowie dostosują przepisy dotyczące inwestycji socjalnych, zawarte w statutach jednostek i organizacji gospodarczych wprowadzających kompleksowy system ekonomiczno-finansowy, do zasad ustalonych w niniejszej uchwale.

§ 14. Ilekroć w uchwale jest mowa o ministrach, należy przez to rozumieć również kierowników urzędów centralnych.

§ 15. 1. W uchwale nr 74 Rady Ministrów z dnia 10 marca 1972 r. w sprawie zasad finansowania inwestycji i remontów w jednostkach państwowych (Monitor Polski Nr 23, poz. 132 i Nr 57, poz. 305):

1) uchyla się § 20 ust. 1, 2 i 4 oraz § 36 ust. 2,

2) w § 5 ust. 2 pkt 4 skreśla się wyrazy „i socjalnych”.

2. W uchwale nr 158 Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 1972 r. w sprawie zasad finansowania inwestycji i remontów w organizacjach spółdzielczych (Monitor Polski z 1972 r. Nr 33, poz. 180 i z 1973 r. Nr 25, poz. 154):

1) uchyla się § 18 ust. 1—5,

2) w § 19 ust. 2 skreśla się wyrazy „inwestycji socjalnych i kulturalnych oraz”.

§ 16. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: P. Jaroszewicz

57.

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY, PŁAC
I SPRAW SOCJALNYCH**

z dnia 31 maja 1974 r.

w sprawie zasiłków rodzinnych*(Dziennik ustaw z dnia 4 czerwca 1974 r. Nr 21, poz. 127)*

Na podstawie art. 4 ust. 1 i art. 9 dekretu z dnia 28 października 1947 r. o ubezpieczeniu rodzinnym (Dz. U. Nr 66, poz. 414 z późniejszymi zmianami) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1**Osoby uprawnione do zasiłków rodzinnych**

§ 1. 1. Do zasiłków rodzinnych uprawnieni są pracownicy podlegający ubezpieczeniu na wypadek choroby i macierzyństwa, zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy.

2. Warunek zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy nie jest wymagany od:

1) pracownicy zatrudnionej co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy, jeżeli ani ona sama, ani jej małżonek nie jest podatnikiem podatku gruntowego,

2) inwalidy, jeżeli jest zatrudniony co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

3. Nie jest uprawniony do zasiłków rodzinnych pracownik:

1) zatrudniony w nieuspołecznionym gospodarstwie rolnym,

2) który sam lub którego małżonek jest podatnikiem podatku dochodowego lub podatku dochodowego i obrotowego.

§ 2. 1. Pracownika uważa się za zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy, jeżeli wykonuje pracę według normy czasu pracy ustalonej dla danej kategorii pracowników.

2. Jeżeli dla danej kategorii pracowników ze względu na szczególne warunki pracy nie są ustalone normy czasu pracy, pracownika uważa się za zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy, jeżeli z tytułu tego zatrudnienia osiąga zarobek miesięczny w kwocie nie niższej od najniższej płacy w gospodarce uspołecznionej, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Przepis § 1 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. Pracownika zatrudnionego równocześnie w dwóch lub więcej zakładach pracy uważa się za zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy, jeżeli łączny czas jego pracy odpowiada pełnemu wymiarowi czasu pracy dla danej kategorii pracowników

w jednym z tych zakładów. Przepis § 1 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 2**Członkowie rodziny, na których przysługują zasiłki rodzinne**

§ 3. Pracownikowi uprawnionemu do zasiłków rodzinnych zasiłki te przysługują na dzieci i na małżonka, jeżeli spełniają warunki określone w § 4—9.

§ 4. 1. Zasiłek rodzinny na dziecko przysługuje:

1) do ukończenia 16 lat życia, a jeżeli kształci się w szkole — do czasu ukończenia nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 lat życia,

2) bez względu na wiek, jeżeli jest inwalidą I lub II grupy, a inwalidztwo to powstało w wieku uprawniającym do zasiłku (pkt 1).

2. Inwalidztwo, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, ustala się na zasadach i w trybie określonych w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

3. W razie przerwy w nauce spowodowanej chorobą dziecka zasiłek rodzinny wypłaca się nadal przez okres tej przerwy, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 lat życia.

§ 5. Za dzieci, na które przysługuje zasiłek rodzinny, uważa się:

1) dzieci własne pracownika lub jego małżonka oraz dzieci przysposobione,

2) przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności: wnuki, rodzeństwo oraz dzieci obce, w tym także dzieci przyjęte na wychowanie w ramach rodziny zastępczej.

§ 6. 1. Zasiłek rodzinny nie przysługuje na dziecko:

1) pozostające w związku małżeńskim,

2) pobierające stypendium zwyczajne lub fundowane dla studentów szkół wyższych,

3) pobierające rentę lub wynagrodzenie w okresie przygotowania zawodowego albo osiągające inne dochody z tytułu pracy — w kwocie przekraczającej miesięcznie połowę najniższej płacy w gospodarce uspołecznionej,

4) korzystające z internatu w szkołach średnich albo przebywające w zakładzie specjalnym, w domu dziecka lub innej placówce opiekuńczo-wychowaw-

czej, jak również w zakładzie wychowawczym, poprawczym lub karnym.

2. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie ma zastosowania, jeżeli związek małżeński został zawarty między osobami kształcącymi się w szkole.

3. Na dziecko pobierające w ciągu roku akademickiego stypendium zwyczajne lub fundowane zasiłek rodzinny nie przysługuje również w okresie ferii letnich.

4. W razie cofnięcia stypendium w ciągu roku akademickiego zasiłek rodzinny przysługuje od pierwszego miesiąca, za który dziecko nie otrzymało stypendium.

§ 7. 1. Zasiłek rodzinny na żonę przysługuje, jeżeli spełnia jeden z następujących warunków:

1) wychowuje choćby jedno dziecko w wieku do lat 8 lub sprawuje opiekę nad dzieckiem, o którym mowa w § 16,

2) ukończyła 50 lat,

3) jest inwalidą.

2. Zasiłek na męża przysługuje, jeżeli:

1) ukończył 65 lat albo

2) jest inwalidą.

3. Przepis § 4 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 8. Zasiłek rodzinny nie przysługuje na małżonka:

1) pobierającego rentę lub emeryturę albo osiągającego zarobek z tytułu zatrudnienia lub dochód z innych źródeł — w kwocie przekraczającej miesięcznie połowę najniższej płacy w gospodarce społecznej,

2) przebywającego w zakładzie pomocy społecznej, bez względu na wysokość odpłatności,

3) odbywającego karę pozbawienia wolności.

§ 9. Zasiłek rodzinny nie przysługuje na członków rodziny zamieszkujących poza obszarem Państwa Polskiego, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej.

§ 10. Prawo do zasiłku rodzinnego na dziecko lub na małżonka powstaje z pierwszym dniem miesiąca kalendarzowego, w którym zostały spełnione wszystkie warunki wymagane od dziecka lub małżonka do uzyskania tego zasiłku, a ustaje z ostatnim dniem miesiąca kalendarzowego, w którym ustał choćby jeden z tych warunków.

Rozdział 3

Wysokość zasiłków rodzinnych

§ 11. Zasiłki rodzinne wypłaca się w wysokości podstawowej lub podwyższonej.

§ 12. 1. Wysokość zasiłków rodzinnych, poczynając od dnia 1 sierpnia 1975 r., wynosi miesięcznie:

Członkowie rodziny uprawnieni do zasiłku rodzinnego	Miesięczna kwota zasiłku w zł	
	w wysokości podstawowej	w wysokości podwyższonej
1) jedno dziecko	70	160
2) dwoje dzieci	175	410
3) troje dzieci	310	750
4) czwarte i każde następne dziecko	155	360
5) małżonek nie wychowujący dzieci	40	70
6) małżonek wychowujący jedno i więcej dzieci uprawnionych do zasiłku	90	170

2. W okresie od dnia 1 sierpnia 1974 r. do dnia 31 lipca 1975 r. zasiłki rodzinne wypłaca się w wysokości określonej w § 41 ust. 1.

§ 13. 1. Zasiłki rodzinne w wysokości podstawowej wypłaca się, jeżeli przeciętny miesięczny dochód przypadający na osobę w rodzinie pracownika uprawnionego do zasiłku rodzinnego:

1) przekracza kwotę 1.400 zł albo

2) nie przekracza kwoty 1.400 zł, ale pracownik lub jego małżonek jest podatnikiem podatku gruntowego, tytułu użytkowania działki ziemi o powierzchni przekraczającej 0,5 ha użytków rolnych lub uiszcza opłatę skarbową z tytułu wykonywania rzemiosła.

2. Zasiłki rodzinne w wysokości podwyższonej wypłaca się, jeżeli:

1) przeciętny miesięczny dochód przypadający na osobę w rodzinie pracownika uprawnionego do zasiłku rodzinnego nie przekracza kwoty 1.400 zł oraz

2) pracownik ani jego małżonek nie jest podatnikiem podatku gruntowego z tytułu użytkowania działki ziemi o powierzchni przekraczającej 0,5 ha użytków rolnych, ani też nie uiszcza opłaty skarbowej z tytułu wykonywania rzemiosła.

§ 14. 1. Prawo do zasiłku rodzinnego w wysokości podwyższonej ustala się na cały rok kalendarzowy na podstawie przeciętnego miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie w roku ubiegłym.

2. Zasiłek rodzinny wypłacany w wysokości podwyższonej wypłaca się w tej wysokości również w roku następnym, mimo że przeciętny miesięczny dochód w rodzinie przekroczył na osobę kwotę 1.400 zł, jeżeli kwota tego przekroczenia przypadająca na wszystkich członków rodziny jest niższa od różnicy między zasiłkiem w wysokości podwyższonej i podstawowej.

3. Prawo do zasiłku rodzinnego w wysokości podwyższonej podlega ponownemu ustaleniu w ciągu roku kalendarzowego tylko w razie:

1) zwiększenia się lub zmniejszenia liczby członków rodziny utrzymujących się z dochodu rodziny,

2) uzyskania lub utraty przez pracownika lub członka jego rodziny źródła dochodu.

§ 15. Zasady ustalenia prawa do zasiłków rodzinnych w wysokości podwyższonej określa załącznik nr 1.

§ 16. 1. Zasiłek rodzinny zwiększa się o kwotę 500 zł miesięcznie na dziecko w wieku do lat 16, które ze względu na stan fizyczny, psychiczny lub psychofizyczny wymaga stałej opieki innej osoby, polegającej na konieczności pielęgnacji lub na systematycznym współdziałaniu w postępowaniu leczniczym i rehabilitacyjnym.

2. Zasiłek rodzinny zwiększa się o kwotę 500 zł miesięcznie również na dziecko, które ukończyło 16 rok życia, jeżeli odpowiada warunkom, o których mowa w ust. 1, i zostało zaliczone do I lub II grupy inwalidów.

3. Inwalidztwo, o którym mowa w ust. 2, ustala się na zasadach i w trybie określonych w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

4. Stany fizyczne, psychiczne i psychofizyczne, o których mowa w ust. 1, określa załącznik nr 2.

Rozdział 4

Warunki nabywania uprawnień do zasiłków rodzinnych

§ 17. 1. Prawo do zasiłku rodzinnego nabywa pracownik po przepracowaniu 3 miesięcy kalendarzowych w tym samym zakładzie pracy.

2. Do trzymiesięcznego okresu pracy, o którym mowa w ust. 1, wlicza się — w razie zmiany zatrudnienia — okres pracy w poprzednim zakładzie pracy, chyba że przerwa w zatrudnieniu trwała dłużej niż 3 miesiące lub stosunek pracy został rozwiązany wskutek wypowiedzenia dokonanego przez pracownika.

3. Warunek, o którym mowa w ust. 1, nie jest wymagany, jeżeli pracownik podjął pracę w ciągu 3 miesięcy od:

- 1) ustania prawa do zasiłku z ubezpieczenia społecznego,
- 2) ustania prawa do renty, przy której pobierał dodatek rodzinny,
- 3) śmierci małżonka, który pobierał zasiłek rodzinny,
- 4) zwolnienia z zasadniczej służby wojskowej.

§ 18. W razie rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika lub wskutek porzucenia pracy pracownik nabywa ponownie prawo do zasiłku rodzinnego po przepracowaniu 6 miesięcy kalendarzowych.

§ 19. 1. Pracownikowi, który nabył prawo do zasiłku rodzinnego:

- 1) w myśl § 17 ust. 1 wypłaca się zasiłek rodzinny, poczynając od czwartego miesiąca zatrudnienia,
- 2) w myśl § 17 ust. 2 i 3 wypłaca się zasiłek rodzinny, poczynając od pierwszego miesiąca zatrud-

nienia, jeżeli w miesiącu tym przepracował co najmniej 15 dni,

3) w myśl § 18 wypłaca się zasiłek rodzinny, poczynając od siódmego miesiąca zatrudnienia.

2. Za dni przepracowane w myśl ust. 1 pkt 2 uważa się również dni, za które pracownik otrzymał zasiłek z ubezpieczenia społecznego, oraz inne dni usprawiedliwionej nieobecności w pracy.

§ 20. 1. Zasiłek rodzinny wypłaca się za każdy miesiąc zatrudnienia, z wyjątkiem miesięcy, w których pracownik:

1) opuścił bez usprawiedliwienia choćby jeden dzień roboczy; za dni robocze uważa się również niedziele i święta, jeżeli obowiązek pracy w tych dniach wynika z obowiązującego w zakładzie pracy rozkładu czasu pracy,

2) korzystał przez okres dłuższy niż 15 dni z urlopu bezpłatnego.

2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się do zasiłku rodzinnego przysługującego na dziecko, o którym mowa w § 16, lub wypłacanego małżonkowi pracownika albo opiekunowi dziecka w przypadkach określonych w § 34 ust. 2, jeżeli pracownik uprawniony do zasiłku przepracował co najmniej 15 dni.

3. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się do urlopów bezpłatnych udzielanych pracownikom państwowych i spółdzielczych przedsiębiorstw budowlano-montażowych w związku z ograniczeniem robót w okresie zimowym.

§ 21. 1. Za miesiąc, w którym ustało zatrudnienie, zasiłek rodzinny wypłaca się, jeżeli pracownik zatrudniony był w tym miesiącu co najmniej 15 dni lub nawet przez okres krótszy, gdy stosunek pracy został rozwiązany wskutek przejścia na emeryturę lub rentę albo gdy pracownik zmarł.

2. Jeżeli rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło bez wypowiedzenia z winy pracownika lub wskutek porzucenia pracy, za miesiąc, w którym stosunek pracy został rozwiązany, nie wypłaca się zasiłku rodzinnego.

§ 22. Po rozwiązaniu stosunku pracy pracownik zachowuje prawo do zasiłku rodzinnego za miesiące, w których otrzymał zasiłek z ubezpieczenia społecznego co najmniej przez 15 dni.

§ 23. Pracownica korzystająca z bezpłatnego urlopu dla matek pracujących opiekujących się małymi dziećmi zachowuje prawo do zasiłku rodzinnego na dzieci przez cały okres urlopu bezpłatnego.

Rozdział 5

Postępowanie w sprawach przyznawania zasiłków rodzinnych

§ 24. 1. Ustalenie uprawnień do zasiłku rodzinnego i jego wypłata następują na podstawie wniosku pracownika.

2. Do zgłoszenia wniosku o wypłatę zasiłku rodzinnego na dziecko z tytułu zatrudnienia pracownika

uprawnione są również osoby sprawujące opiekę nad dzieckiem oraz organizacje społeczne, jeżeli pracownik nie ma możliwości zgłoszenia takiego wniosku lub zgłoszenia takiego wniosku zaniechuje.

3. Wniosek w sprawie zwiększenia zasiłku rodzinnego w myśl § 16 powinien być zaopiniowany i udokumentowany przez:

- 1) klinikę pediatryczną akademii medycznej lub instytutu,
- 2) oddział pediatryczny szpitala wojewódzkiego,
- 3) poradnię dziecięcą stopnia wojewódzkiego albo
- 4) placówkę ortopedyczno-rehabilitacyjną lub poradnię specjalistyczną albo oddział szpitalny powiatowego zespołu opieki zdrowotnej.

§ 25. 1. Prawo do zasiłków rodzinnych i ich wysokość ustalają oraz zasiłki te wypłacają:

- 1) państwowe i spółdzielcze zakłady pracy — bez względu na liczbę zatrudnionych pracowników,
- 2) pozostałe zakłady pracy — zatrudniające co najmniej 5 pracowników,
- 3) oddziały Zakładu Ubezpieczeń Społecznych — w przypadkach innych niż wymienione w pkt 1 i 2.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może powierzyć ustalanie prawa do zasiłków rodzinnych i ich wysokości oraz wypłacanie zasiłków zakładom pracy, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zatrudniającym mniej niż 5 pracowników.

3. Przepisy ust. 1—2 stosuje się również przy wypłacaniu zasiłków rodzinnych pracownikom pobierającym zasiłki chorobowe po ustaniu zatrudnienia.

§ 26. Decyzję w sprawie zwiększenia zasiłku rodzinnego w myśl § 16 wydaje oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na podstawie orzeczenia komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia.

§ 27. Na wniosek osoby zainteresowanej oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dokonuje sprawdzenia prawidłowości ustaleń zakładu pracy w zakresie prawa do zasiłku rodzinnego lub jego wysokości i wydaje w tej sprawie decyzję z pouczeniem o przysługujących środkach odwoławczych.

§ 28. Środki odwoławcze od decyzji oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych określają odrębne przepisy.

§ 29. Na żądanie pracownika, zakładu pracy lub oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zakład pracy, w którym pracownik był poprzednio zatrudniony, obowiązany jest wydać zaświadczenie potrzebne dla ustalenia uprawnień do zasiłku rodzinnego.

§ 30. Osoba pobierająca zasiłek rodzinny obowiązana jest przedstawiać na żądanie zakładu pracy lub oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dowody stwierdzające uprawnienia do otrzymywania zasiłku rodzinnego oraz zawiadamiać o wszelkich zmianach w stosunkach rodzinnych i majątkowych mających wpływ na uprawnienia do zasiłku rodzinnego lub na jego wysokość.

Rozdział 6

Wypłacanie zasiłków rodzinnych

§ 31. 1. Zasiłki rodzinne wypłaca się miesięcznie z dołu.

2. Państwowe i spółdzielcze zakłady pracy wypłacają zasiłki rodzinne w terminach wypłaty ostatecznie rozliczonych wynagrodzeń dla danej kategorii pracowników za dany miesiąc, a pozostałe zakłady pracy najpóźniej — do dnia 6 następnego miesiąca.

3. Kwoty wynagrodzeń z tytułu pracy i kwoty należnych zasiłków rodzinnych państwowe i spółdzielcze zakłady pracy obejmują wspólną listą płatniczą.

4. Oddziały Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wypłacają zasiłki rodzinne nie później niż w ciągu 10 dni od dnia przedstawienia dowodów niezbędnych do wypłaty zasiłku.

§ 32. 1. Zasiłek rodzinny wypłaca się poczynając od miesiąca kalendarzowego, w którym powstało prawo do tego zasiłku, jednakże za okres nie dłuższy niż 6 miesięcy wstecz od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

2. Jeżeli niezgłoszenie wniosku o wypłatę zasiłku rodzinnego w terminie 6 miesięcy od miesiąca, w którym powstało prawo do tego zasiłku, nastąpiło z przyczyn od pracownika niezależnych — termin 6 miesięcy liczy się od miesiąca, w którym ustała przeszkoda uniemożliwiająca zgłoszenie wniosku.

3. Jeżeli odmowa wypłaty zasiłku rodzinnego lub ustalenie wysokości tego zasiłku były następstwem błędu zakładu pracy lub oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych — wypłata lub wyrównanie wysokości zasiłku rodzinnego może nastąpić najdalej za 3 lata wstecz od daty stwierdzenia tego błędu.

§ 33. 1. Na jednego członka rodziny wypłaca się tylko jeden zasiłek rodzinny i tylko z tytułu jednego zatrudnienia.

2. W razie zbiegu prawa do zasiłku rodzinnego z tytułu zatrudnienia obojga rodziców zasiłek wypłaca się temu z rodziców, który zażąda wypłaty zasiłku z tytułu swojego zatrudnienia.

3. Jeżeli dziecko nie pozostaje we wspólności domowej i rodzinnej z obojgiem rodziców, zasiłek rodzinny wypłaca się z tytułu zatrudnienia tego z rodziców, przy którym dziecko przebywa.

4. W razie zbiegu prawa do zasiłku rodzinnego z prawem do dodatku rodzinnego do wynagrodzenia — wypłaca się świadczenie wybrane przez zainteresowanego.

5. W razie zbiegu prawa do zasiłku rodzinnego z prawem do dodatku rodzinnego do emerytury lub renty — wypłaca się zasiłek rodzinny.

§ 34. 1. Zasiłek rodzinny wypłaca się pracownikowi z wyjątkiem przypadków wymienionych w ust. 2.

2. Zasiłek rodzinny wypłaca się małżonkowi pracownika lub opiekunowi dziecka w przypadku:

- 1) zawieszenia lub pozbawienia pracownika władzy rodzicielskiej,
- 2) zasądzenia od pracownika świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka lub małżonka, przy czym zasiłek rodzinny nie podlega zaliczeniu na poczet tych świadczeń,

3) postanowienia sądu zobowiązującego pracownika do przekazywania zasiłku rodzinnego tym osobom,

4) pobytu pracownika w zakładzie leczenia zamkniętego lub w zakładzie dla nałogowych alkoholiczków,

5) w innych uzasadnionych przypadkach, jeżeli pracownik nie spełnia obowiązku dostarczania środków utrzymania rodziny lub w inny sposób naraża na istotną szkodę interes rodziny.

§ 35. 1. Wypłatę zasiłku rodzinnego wstrzymuje się, jeżeli prawo do tego zasiłku ustało lub jeżeli okaże się, że prawo takie w ogóle nie istniało.

2. Wypłata kwoty zwiększającej zasiłek rodzinny o 500 zł miesięcznie ulega wstrzymaniu, jeżeli wstrzymana została wypłata zasiłku rodzinnego w myśl ust. 1, a ponadto jeżeli:

1) komisja lekarska do spraw inwalidztwa i zatrudnienia w wyniku badania kontrolnego orzekła, że ustąpiły okoliczności, o których mowa w § 16 ust. 1 i 2,

2) dziecko umieszczone zostało w zakładzie opieki zdrowotnej zamkniętej na okres ponad 6 miesięcy, wypłatę wstrzymuje się poczynając od siódmego miesiąca.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 pkt 1, decyzję o wstrzymaniu kwoty zwiększającej zasiłek rodzinny o kwotę 500 zł miesięcznie wydaje oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

4. Jeżeli nieprawna wypłata zasiłku rodzinnego (ust. 1) nastąpiła z winy pracownika, kwotę tej wypłaty potrąca się pracownikowi z bieżących zasiłków rodzinnych.

§ 36. 1. Wypłacone przez zakład pracy zasiłki rodzinne zalicza się na poczet składek na ubezpieczenie społeczne, opłacanych przez zakłady pracy.

2. Nieprawnie wypłacone zasiłki obciążają zakład pracy i nie mogą być zaliczone na poczet składek należnych od zakładu pracy na ubezpieczenie społeczne.

§ 37. Zakłady pracy wypłacające zasiłki rodzinne obowiązane są:

1) prowadzić dokumentację dotyczącą wypłat zasiłków rodzinnych,

2) zwracać się do oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o ustalenie uprawnień do zasiłku rodzinnego w przypadkach wątpliwych,

3) okazywać lub przedstawiać do wglądu wszystkie dokumenty dotyczące wypłat zasiłków rodzinnych organom kontrolnym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz innym organom uprawnionym do kontroli,

4) podejmować lub wstrzymywać wypłatę zasiłku rodzinnego na polecenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 38. Pracownikowi zatrudnionemu równocześnie w dwóch lub więcej zakładach pracy zasiłki rodzinne wypłaca ten zakład, w którym wymiar czasu pracy jest największy, a w razie gdy wymiar ten jest równy — w którym pracownik złożył wniosek o wypłatę zasiłku.

§ 39. W razie śmierci pracownika przed podjęciem należnego mu zasiłku rodzinnego wypłaca się go osobom uprawnionym do podjęcia wynagrodzenia lub zasiłku z ubezpieczenia społecznego przysługującego temu pracownikowi.

§ 40. Prawidłowość wypłat zasiłków rodzinnych przez zakłady pracy kontroluje Zakład Ubezpieczeń Społecznych i jego oddziały.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe

§ 41. 1. W okresie od dnia 1 sierpnia 1974 r. do dnia 31 lipca 1975 r. zasiłki rodzinne w zależności od przeciętnego miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie wypłaca się w wysokości:

Członkowie rodziny uprawnieni do zasiłku	Miesięczna kwota zasiłku w zł		
	w rodzinach o dochodach do 1.000 zł na osobę	w rodzinach o dochodach od 1.001 do 1.400 zł na osobę	w rodzinach o dochodach ponad 1.400 zł na osobę
1	2	3	4
1) jedno dziecko	110	70	70
2) dwoje dzieci	260	175	175
3) troje dzieci	600	515	310
4) czwarte i każde następne dziecko	360	360	155
5) małżonek nie wychowujący dzieci	70	70	40
6) małżonek wychowujący jedno lub dwoje dzieci uprawnionych do zasiłku	70	70	40
7) małżonek wychowujący troje i więcej dzieci uprawnionych do zasiłku	170	170	90

2. Zasiłki rodzinne w wysokości określonej w kolumnie 4 tabeli podanej w ust. 1 wypłaca się również w rodzinach o przeciętnym miesięcznym dochodzie niższym niż 1.400 zł na osobę, jeżeli pracownik lub jego małżonek:

1) jest podatnikiem podatku gruntowego z tytułu użytkowania działki ziemi o powierzchni przekraczającej 0,5 ha użytków rolnych lub

2) ponosi opłatę skarbową z tytułu wykonywania rzemiosła.

§ 42. Pobierane do dnia 31 lipca 1974 r. zasiłki rodzinne na jedno lub dwoje dzieci w wysokości określonej w kolumnie 2 tabeli podanej w § 41 ust. 1 — wypłaca się w tej wysokości do dnia 31 lipca 1975 r., jeżeli ustalony w myśl ust. 1 przeciętny miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 1.400 zł.

Rozdział 8

Przepisy końcowe

§ 43. Jeżeli wskutek szczególnych okoliczności warunki wymagane do nabycia uprawnień do zasiłku rodzinnego nie są spełnione — zasiłek może być przyznany w drodze wyjątku przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 44. Szczegółowe instrukcje dotyczące ustalania uprawnień i trybu wypłaty zasiłków rodzinnych oraz prowadzenia dokumentacji w tym zakresie wydaje Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 45. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio przy ustalaniu uprawnień do zasiłków rodzinnych dla:

1) osób wykonujących pracę nakładczą, które spełniają warunki wymagane do uznania ich za pracowników w rozumieniu przepisów o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, przy czym warunek zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy uważa się za spełniony, jeżeli osiąga ją zarobki w wysokości wymaganej do uznania ich za pracowników,

2) członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, którzy spełniają warunki do uzyskania zasiłku rodzinnego w myśl przepisów o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich rodzin.

§ 46. Tracą moc wszystkie dotychczasowe przepisy w zakresie unormowanym rozporządzeniem, a w szczególności:

1) rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 16 stycznia 1948 r. w sprawie terminu zastosowania przepisów dekretu z dnia 28 października 1947 r. o ubezpieczeniu rodzinnym do poszczególnych kategorii osób (Dz. U. Nr 4, poz. 29),

2) rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 16 stycznia 1948 r. o warunkach nabywania uprawnień do zasiłków rodzinnych (Dz. U. Nr 4, poz. 30 z 1950 r. Nr 25, poz. 229 i Nr 57, poz. 516, z 1951 r. Nr 9, poz. 72 i z 1959 r. Nr 64, poz. 379).

3) rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 16 stycznia 1948 r. o przejściowym powierzeniu pracodawcom wypłaty zasiłków rodzinnych (Dz. U. Nr 4, poz. 32, z 1949 r. Nr 18, poz. 125, z 1950 r. Nr 12, poz. 119 i z 1959 r. Nr 64, poz. 379),

4) rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 23 lutego 1949 r. w sprawie wysokości zasiłku rodzinnego (Dz. U. Nr 18, poz. 124 i z 1953 r. Nr 8, poz. 24),

5) rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 18 kwietnia 1950 r. w sprawie zastosowania ubezpieczenia rodzinnego do pracowników rolnych (Dz. U. Nr 19, poz. 159),

6) zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 22 marca 1952 r. w sprawie zawieszania wypłaty zasiłków (dodatki) rodzinnych na stypendystów szkół wyższych (Monitor Polski Nr A-28, poz. 417),

7) rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 30 kwietnia 1952 r. w sprawie warunków nabywania uprawnień do zasiłków rodzinnych przez robotników nowo przyjmowanych do pracy w kopalniach węgla (Dz. U. Nr 23, poz. 154),

8) rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 20 stycznia 1953 r. w sprawie wysokości zasiłku rodzinnego (Dz. U. Nr 8, poz. 24 i z 1963 r. Nr 42, poz. 236),

9) rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 4 sierpnia 1954 r. w sprawie warunków nabywania uprawnień do zasiłków rodzinnych przez robotników nowo przyjmowanych do stałej pracy w państwowych gospodarstwach rolnych i państwowym gospodarstwie leśnym w ramach akcji osiedleńczej (Dz. U. Nr 38, poz. 168),

10) rozporządzenie Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 29 sierpnia 1972 r. w sprawie zmiany warunków nabywania uprawnień do zasiłków rodzinnych na dzieci (Dz. U. Nr 39, poz. 257).

§ 47. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1974 r.

Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych: *W. Kawalec*

Załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 31 maja 1974 r. (poz. 127).

ZASADY USTALANIA PRAWA DO ZASIŁKÓW RODZINNYCH W WYSOKOŚCI PODWYŻSZONEJ

§ 1. 1. Przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego w wysokości podwyższonej uwzględnia się dochody pracownika, jego małżonka oraz dzieci pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym.

2. Przeciętny miesięczny dochód rodziny stanowi suma przeciętnych miesięcznych dochodów poszczególnych członków rodziny, o których mowa w ust. 1.

3. Jeżeli członek rodziny osiąga dochody z różnych źródeł, przeciętny miesięczny jego dochód stanowi suma przeciętnych miesięcznych dochodów z poszczególnych źródeł.

4. Przeciętny miesięczny dochód z każdego źródła ustala się przez podzielenie sumy dochodu z tego źródła przez liczbę miesięcy, w których został on osiągnięty.

5. Przy ustalaniu dochodu rodziny nie uwzględnia się dochodów z tych źródeł, które członek rodziny utracił w ciągu roku kalendarzowego, z którego ustala się dochód.

§ 2. 1. Dochód przypadający na członka rodziny ustala się dzieląc łączną kwotę przeciętnego miesięcznego dochodu pracownika, jego małżonka oraz

dzieci, które pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym, przez liczbę członków rodziny, a mianowicie: pracownika, jego małżonka, dzieci oraz innych członków rodziny pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym.

2. Przez innych członków rodziny, o których mowa w ust. 1, rozumie się osoby, które nie posiadają żadnych własnych dochodów i utrzymywane są wyłącznie z dochodu rodziny, z którą pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym.

3. Za członków rodziny pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym uważa się także:

1) dzieci przebywające w internacie, domu dziecka i zakładzie specjalnym,

2) członków rodziny alimentowanych przez pracownika lub jego małżonka na podstawie wyroku sądowego.

4. Jeżeli inni członkowie rodziny pozostający we wspólnym gospodarstwie domowym posiadają własne źródła dochodów, nie wlicza się ich do kręgu osób, przez które dzieli się dochód rodzinny, a ich dochodów nie wlicza się do dochodu rodziny.

§ 3. 1. Za dochód w rozumieniu § 1 ust. 2 uważa się:

1) wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia i nauki zawodu,

2) zasiłki z ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem zasiłków pogrzebowych i zasiłków rodzinnych,

3) dochody z tytułu pracy nakładczej, pracy agencyjnej (wykonywanej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia), wykonywania wolnego zawodu oraz stałej działalności wytwórczej lub artystycznej,

4) emerytury i renty ze wszystkimi wzrostami i dodatkami, z wyjątkiem dodatków rodzinnych,

5) stypendia.

2. Jeżeli dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, podlega opodatkowaniu podatkiem od wynagrodzeń i składce na cele emerytalne — pomniejsza się go o kwotę tego podatku i składki.

§ 4. 1. Za wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia w uspołecznionym zakładzie pracy uważa się wypłacone w danym roku kalendarzowym:

1) świadczenia pieniężne zaliczane do osobowego funduszu płac, z wyjątkiem:

a) dodatku za rozłąkę,

b) dodatku godzinowego wypłacanego na kolei pracownikom drużyn lokomotywowych i konduktor-skich,

2) wynagrodzenia za prace załadunkowe i wyładunkowe wypłacane z bezosobowego funduszu płac członkom brygad w macierzystym zakładzie pracy,

3) nagrody za efektywność eksportu.

2. Za wynagrodzenie uważa się także równoważność wydanych pracownikowi w danym roku świadczeń w naturze oraz ekwiwalent pieniężny za takie świadczenia, zaliczane do osobowego funduszu płac.

§ 5. Za wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia w nieuspołecznionym zakładzie pracy ustala się wynagrodzenie zgłoszone do ubezpieczenia społecznego.

§ 6. W razie gdy dla celów ubezpieczenia społecznego przyjmowane jest wynagrodzenie zryczałtowane — wynagrodzenie takie przyjmuje się również przy ustalaniu uprawnień do podwyższonego zasiłku rodzinnego.

§ 7. 1. W razie zwiększenia się lub zmniejszenia liczby członków rodziny dochód przypadający na członka rodziny ustala się ponownie, dzieląc dotychczasową kwotę dochodu przez aktualną liczbę członków rodziny.

2. W razie uzyskania nowego źródła dochodu przez małżonka lub członków rodziny pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym prawo do podwyższonego zasiłku rodzinnego ustala się ponownie na podstawie dochodu rodziny z okresu trzech pierwszych miesięcy kalendarzowych następujących po uzyskaniu tego źródła dochodu.

3. W razie utraty źródła dochodu przez jednego z członków rodziny dochód przypadający na członka rodziny ustala się ponownie na podstawie dochodów osiągniętych w roku poprzednim, z wyłączeniem utraconego źródła dochodu.

3. W razie utraty źródła dochodu przez jednego z członków rodziny dochód przypadający na członka rodziny ustala się ponownie na podstawie dochodów osiągniętych w roku poprzednim, z wyłączeniem utraconego źródła dochodu.

4. Zmiana wysokości zasiłku rodzinnego ze względu na okoliczności wymienione w ust. 1 i 3 następuje poczynając od miesiąca, w którym zaszły te okoliczności, a ze względu na okoliczności wymienione w ust. 2 — po upływie 3 miesięcy.

§ 8. 1. Uprawnienia do podwyższonego zasiłku rodzinnego dla pracownika, który nabył po raz pierwszy prawo do zasiłku rodzinnego w związku:

1) z podjęciem zatrudnienia — ustala się na podstawie dochodu rodziny z okresu zatrudnienia, który wymagany jest do nabycia prawa do zasiłku rodzinnego (3 miesiące),

2) z urodzeniem się dziecka — ustala się na podstawie dochodu rodziny z roku poprzedzającego rok, w którym urodziło się dziecko.

2. W razie zmiany przez pracownika miejsca pracy z zachowaniem uprawnień do zasiłków rodzinnych, zasiłki rodzinne w nowym zakładzie pracy wypłaca się do końca roku kalendarzowego w wysokości, jaka była ustalona w poprzednim zakładzie pracy z zastrzeżeniem § 7.

3. W razie gdy po odbyciu zasadniczej służby wojskowej pracownikowi przysługują zasiłki rodzinne od chwili podjęcia zatrudnienia, wypłaca się je przez okres pierwszych 3 miesięcy w wysokości podstawowej. Po upływie 3 miesięcy ustala się na podstawie dochodu rodziny z tych 3 miesięcy, czy pracownikowi przysługuje zasiłek rodzinny w wysokości podwyższonej, i w razie stwierdzenia uprawnień do zasiłku w tej wysokości wyrównuje się go za okres od podjęcia zatrudnienia.

Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 31 maja 1974 r. (poz. 127).

STANY FIZYCZNE, PSYCHICZNE I PSYCHOFIZYCZNE UZASADNIAJĄCE WYPŁATĘ ZWIĘKSZONEGO ZASIŁKU RODZINNEGO

Za stany fizyczne, psychiczne lub psychofizyczne uzasadniające zwiększenie zasiłku rodzinnego o kwotę 500 zł miesięcznie w myśl § 16 rozporządzenia uważa się:

1) wrodzone wady rozwojowe z porażeniami lub niedowładami kończyn, upośledzające w bardzo znacznym stopniu zdolność chwytłą rąk lub utrudniające samodzielne poruszanie się,

2) zespoły neurologiczne będące następstwem urazów okołoporodowych (np. zespół Litle'a),

3) wrodzone lub nabyte ubytki anatomiczne obu kończyn górnych lub dolnych albo łącznie kończyny górnej i dolnej,

4) inne wady wrodzone lub kalectwa upośledzające w bardzo znacznym stopniu sprawność narządu ruchu (np. obustronne zwicnięcie stawów biodrowych),

5) niedowłady lub porażenia będące następstwem chorób lub urazów układu nerwowego (np. po chorobie Heinego-Medina), upośledzające w bardzo znacznym stopniu zdolność chwytłą rąk lub utrudniające samodzielne poruszanie się,

6) niedorozwoje umysłowe począwszy od niedorozwoju umiarkowanego (iloraz inteligencji 50 i poniżej według klasyfikacji międzynarodowej),

7) psychozy i zespoły psychotyczne o znacznym nasileniu, w których okres leczenia przekracza 6 miesięcy,

8) padaczkę z często występującymi napadami,

9) wrodzone lub nabyte wady narządu wzroku powodujące znaczne ograniczenie jego sprawności (obniżenie ostrości wzroku w oku lepszym do 5/35 lub 0,15 wg Snellena po wyrównaniu wady wzroku szklami korekcyjnymi lub ograniczenie pola widzenia w oku lepszym do przestrzeni zawartej w granicach 30°),

10) głuchotę oraz obustronne upośledzenie słuchu (mierzone na częstotliwość 2000 Hz o natężeniu od 80 dB),

11) niemotę,

12) inne stany chorobowe lub po przebytych chorobach powodujące duże upośledzenie sprawności ogólnej, utrudniające w bardzo znacznym stopniu możliwość samodzielnego poruszania się w domu, w których okres leczenia przekracza 6 miesięcy.

INSTYTUT WYDAWNICZY CRZZ — Warszawa, ul. Spasowskiego 1/3

WARUNKI PRENUMERATY

Cena prenumeraty: kwartalnie — zł 10.—, półrocznie — zł 20.—, rocznie — zł 40.—

Institucje państwowe, społeczne, zakłady pracy, szkoły itp. mogą zamawiać prenumeratę wyłącznie w miejscowych Oddziałach i Delegaturach „Ruch”, w terminie do 25 listopada na rok następny.

Prenumeratory indywidualni mogą opłacać prenumeratę w urzędach pocztowych i u listonoszy, lub dokonywać wpłat na konto PKO Nr 1-6-100020 — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” Warszawa, ul. Towarowa 28 w terminie do 10 dnia miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty).

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 40% droższa od prenumeraty krajowej, przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” Warszawa, ul. Wronia 23, konto PKO Nr 1-6-100024.

Sprzedaż egzemplarzy numerów zdezaktualizowanych, na uprzednie pisemne zamówienia, prowadzi Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” Warszawa, ul. Towarowa 28.